

ПРОТОКОЛ

София, 15.12.2021 г.

от Обществено обсъждане

на проект на решение относно изменение на определените с Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. на КЕВР премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW

Днес, 15.12.2021 г. от 10:02 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Георги Добрев, Ремзи Осман, Владко Владимиров, Георги Златев и Юлиан Митев - за главен секретар, съгласно Заповед № 1387 от 13.12.2021 г. (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, И. Александров – началник на отдел „Цени и лицензии: електропроизводство, ВКП на електрическа и топлинна енергия“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 287/13.12.2021 г., т. 1, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно изменение на определените с Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. на КЕВР премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители.

Проектът на решение относно изменение на определените с Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. на КЕВР премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW е изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Ивайло Александров, Ана Иванова, Радослав Након, Радостина Методиева, Силвия Петрова и Радослав Райков.

На основание чл. 6а, ал.1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, решение на КЕВР по Протокол № 175 от 05.08.2020 г., т. 8, Комисията за енергийно и водно регулиране ограничава движението на хора и социалните контакти в сградата на регулатора и приоритетно въвежда дистанционно предоставяне на административни услуги и консултации за гражданите.

Предвид това, Комисията за енергийно и водно регулиране е поканила

заинтересованите страни по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката за дистанционно участие в общественото обсъждане чрез писмени въпроси и изказвания (изпращани на имейл на служител на Комисията до 16.00 часа на 14.12.2021г.) и чрез програмата за съобщения Skype, за което е необходимо да се заяви участие в срок до 16:00 часа на 14.12.2021 г.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-03-17-52/13.12.2021 г. като заинтересовани лица за дистанционно участие са поканени: **МИНИСТЕРСТВО НА ЕНЕРГЕТИКАТА, ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ФОНД „СИГУРНОСТ НА ЕНЕРГИЙНАТА СИСТЕМА“, „НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ“ ЕАД, „ЧЕЗ РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ БЪЛГАРИЯ“ АД, „ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЮГ“ ЕАД, „ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ СЕВЕР“ АД, „ЧЕЗ ЕЛЕКТРО БЪЛГАРИЯ“ АД, „ЕВН БЪЛГАРИЯ ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ“ АД, „ЕНЕРГО-ПРО ПРОДАЖБИ“ АД, БЪЛГАРСКА ФОТОВОЛТАИЧНА АСОЦИАЦИЯ, БЪЛГАРСКА СОЛАРНА АСОЦИАЦИЯ, АСОЦИАЦИЯ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ЕНЕРГИЯ, БЪЛГАРО-ЯПОНСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА ВЯТЪРНА И ФОТОВОЛТАИЧНА ЕНЕРГИЯ, СДРУЖЕНИЕ „СЪЮЗ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ЕНЕРГИЯ-ВГ“, СДРУЖЕНИЕ „ОБЕДИНЕН СЪЮЗ ЗА ЗЕЛЕНА ЕНЕРГИЯ“, СДРУЖЕНИЕ „АСОЦИАЦИЯ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА БИОГАЗ“, СДРУЖЕНИЕ „БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА УСТОЙЧИВА ЕНЕРГИЯ“, СДРУЖЕНИЕ „ФОНДАЦИЯ ЗА ОКОЛНА СРЕДА И ЗЕМЕДЕЛИЕ“, НСНЕ „ЕКОЕНЕРГИЯ“ и СДРУЖЕНИЕ „АЛИАНС ЗА ОКОЛНА СРЕДА“.**

Участие в общественото обсъждане чрез програмата за съобщения Skype са заявили:

- г-жа Меглена Русенова - председател на Българска фотоволтаична асоциация;
- г-н Юлиан Влайков - представляващ Сдружение „Асоциация на производителите на биогаз“;
- г-жа Габриела Тодорова - Българска ветроенергийна асоциация;
- г-жа Елица Миладинова - „Грийн Форест Проджект АД;“
- г-н Станимир Михалев - представляващ АТМ БЪЛГАРИЯ ООД;
- г-н Юри Катанов - представляващ „Токи Пауър“ АД;
- г-н Красимир Живачки - изпълнителен секретар на Асоциацията на търговците на електроенергия в България;
- г-н Никола Газдов - председател на Асоциация за производство, съхранение и търговия с електроенергия;
- г-н Никола Николов - управител на „Компания за енергетика и развитие“ ООД;
- г-н Младен Минев – „Дъбово Енерджи“ ЕООД.

Министерство на енергетиката, Омбудсман на Република България, Фонд „Сигурност на енергийната система“, „Национална електрическа компания“ ЕАД, „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „Електроразпределение Север“ АД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „ЕВН България Електроснабдяване“ АД, Асоциация на производителите на екологична енергия, Българо-японска асоциация за вятърна и фотоволтаична енергия, Сдружение „Съюз на производителите на екологична енергия-Вг“, Сдружение „Обединен съюз за зелена енергия“, Сдружение „Българска асоциация за устойчива енергия“, Сдружение „Фондация за околна среда и земеделие“, НСНЕ „Екоенергия“ и Сдружение „Алианс за околна среда“ не са заявили дистанционно участие в обществено обсъждане.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Поради големия брой заседания, те ще бъдат проведени в две сесии - сутринта, които започваме сега от 10 ч., и след обяд от 13:30 ч.

Първото заседание е обществено обсъждане в КЕВР в специализиран състав „Енергетика“. В съответствие с процедурните правила беше поканен един голям брой дружества, асоциации, федерации, дори и Министерството на енергетиката, разбира се, както и Омбудсманът на Република България, Фонд „Сигурност на енергийната система“ и др.

Тъй като броят на заявите участие в днешното обществено обсъждане е значителен и в същото време имаме и следващи заседания и не трябва да бъде нарушаван ходът на заседанията, отправям енергичен апел към всички участници в общественото обсъждане – да бъдат много обрани, да бъдат много икономични в изказванията си, като се спират само на най-важните неща, които искат да кажат, защото всеки един от тях много добре знае, че разполага с 14-дневен срок, извинявам се, тъй като работим по съкратената процедура, има само двудневен срок - до 17.12.2021 г. за представяне на становища, за да може, разбира се, в предвидените срокове да завърши цялата процедура. Отново повтарям. Моля Ви, въпреки че до 5 минути няма да прекъсвам изказващите се, но апелирам да бъдете много икономични в изказването и да пестите времето за участието и на другите участници. Благодаря Ви за това предварително и започваме.

Думата има г-жа Меглена Русенова – председател на Българска фотоволтаична асоциация. Моля, връзка с г-жа Русенова.

Служител от КЕВР потърси г-жа Меглена Русенова – председател на Българска фотоволтаична асоциация, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Здравейте, г-жо Русенова.

Меглена Русенова – председател на Българска фотоволтаична асоциация:

Добър ден.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Чувате ме и ние Вас, и Ви виждаме. При това положение да започнем. Вие сте първата, която ще вземе участие в днешното обществено обсъждане. Заповядайте, г-жо Русенова. Чухте и моя апел да бъдете както Вие, така и останалите, икономични в изказването – само върху най-важното, което искате да ни кажете. Останалото в писмен вид до в другиден до 17 ч. може да го представите. Благодаря Ви предварително. Заповядайте.

Меглена Русенова – председател на Българска фотоволтаична асоциация:

И аз благодаря. Ще се съобразя с Вашия апел, г-н Председател. Уважаеми г-н Иванов, уважаеми госпожи и господа членове на КЕВР, уважаеми членове на работната група. От името на Българската фотоволтаична асоциация бих искала да изразя с голямо безпокойство и загриженост нашата категорична позиция против приемането на така предложения проект на решение за определяне на нови премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с инсталирана мощност над 500 kW. Предложеното от КЕВР решение според нас противоречи на принципите на устойчивостта на пазара на електрическа енергия. Според нас съдържа грешен анализ, неточни числа и грешни прогнози за развитието на пазара през следващите месеци. Най-същественият проблем обаче е, че предложеният от КЕВР проект на решение за съжаление не отчита реалностите на българския пазар на електроенергия, нещо което би трябвало да бъде в

основата му, при условие че уважаваният от нас регулатор е решил в средата на ценовия период да преразгледа позицията относно проблемните премии за производителите на енергия от възобновяеми източници. Предлага се близо 150% увеличение на прогнозната пазарна цена за производителите от възобновяеми източници и конкретно производителите от енергия от фотоволтаични централи. Такова безпрецедентно увеличение според нас е необосновано, противоречи със здравата пазарна логика, ще наруши устойчиво пазарните отношения в сектора и ще доведе в определени случаи и до фалит и неспособност за обслужване на ангажиментите по финансовите кредити на една значителна част от производителите от ВЕИ. Според нас тези проблеми не са взети предвид от работната група, когато е подготвян докладът и е изготвян проектът на решение. Причините за това са следните: След ковид кризата през 2020 г., когато през пролетта, Вие знаете, цените на електроенергия бяха граничещи с нулеви, съществена част от ВЕИ производителите намалиха своите приходи спрямо договорите по преференциални цени. И тогава поради естеството на кризата регулаторът не отрази намалената цена на пазара на електроенергия, респективно намаления приход на производителите на електроенергия от възобновяеми източници. Ние очаквахме да получим такава компенсация с ценовото решение от 01.07.2021 г. Сега виждаме, че регулаторът не само не отчита ситуацията с намалените приходи при ковид кризата на ВЕИ производителите, но в безпрецедентната криза на енергийния пазар предлага решение, което значително ще увреди интереса на всички работещи към момента ВЕИ централи в България. Защо твърдя това? Защото значителна част от ВЕИ производителите по данни на Българска фотоволтаична асоциация, това са над 85% производителите от фотоволтаични централи, са хеджирали своя риск вследствие на неблагоприятните финансови последици за тях от миналата 2020 г. През настоящия ценови период съществената, огромната част от производителите на енергия от фотоволтаични централи са продали енергията си по дългосрочни договори на цена много близка до определената от КЕВР прогнозна пазарна цена за периода 01.07.2021 г. – 30.06.2022 г. По този начин ние като производители сме застраховали своя риск от гледна точка на приходи, но в същото време сме и котва в момента на цените на пазара и нашите затворени дългосрочни договори служат на търговците на електрическа енергия в България респективно да поемат ангажимент за фиксирани цени към крайните потребители. Приемането на предложеното от Вас решение ще доведе до сериозен натиск за прекратяване на тези дългосрочни договори, а ако това не се случи – до съществени финансови и неблагоприятни последици за всеки един от производителите на енергия от ВЕИ. Считаме, че това не е необходимо да се прави в този момент, без регулаторът да е направил конкретен анализ относно договорените количества енергия от отделните производители на енергия от ВЕИ. Такъв анализ може лесно да бъде направен, защото е във възможностите на регулатора да получи информация от ФСЕС, където ежесечно всички производители на енергия от ВЕИ предоставяме на ниво първични счетоводни документи информация за приходите си, за продаденото количество енергия, както и за единичната цена, на която продаваме енергията си. Респективно заплащаме 5% вноска във ФСЕС. Приемането на решението с предложените от КЕВР цени ще имат и дългосрочни неблагоприятни последици върху електроенергийния пазар в България, като счупване на доверието в пазара в България изцяло вследствие на непредвидима регулаторна среда. Подобни проблеми не сме имали от 2014 г. и 2015 г. и считаме, че сега, когато има криза на енергийния пазар, е най-неподходящото време регулаторът да изпраща подобен сигнал за несигурност на пазара на електроенергия в България. Опитът, който вече изградените ВЕИ централи имат и са сключили дългосрочни договори за продажба на своята енергия, ще се отрази на новите проекти. Или всички думи, свързани с това как бихме искали да насърчаваме изпълнението на новите климатични цели до 2030 г., ще останат само на думи, защото регулаторът ще изпрати истински сигнал за несигурност на пазара.

Счупването на настоящите договори, които са сключени между ВЕИ производителите и търговците на електрическа енергия – средносрочно и дългосрочно, ще създаде недоверие в българския пазар на електрическа енергия, което ще бъде реална бариера за новите проекти за изграждането на нови ВЕИ централи, които няма да могат да разчитат на дългосрочно партньорство за изграждане на своите проекти. Както знаете, именно тези РРА дългосрочни договори са инструментът, чрез който новите ВЕИ проекти се финансират на пазарен принцип от банките и финансовите фондове.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Г-жо Русенова, извинете, че Ви прекъсвам, но Вие говорите вече 8 минути. Може би ... Нарочно не Ви прекъсвах, защото Вашето изказване е силно критично и ако Ви бях прекъснал, щяхте да мислите, че това се прави нарочно и целенасочено, което не е вярно. Но наистина, нека да има възможност и другите да вземат думата в рамките на петте минути. Вие говорите 8 минути. Завършете си изказването с едно-две изречения. Заповядайте.

Меглена Русенова – председател на Българска фотоволтаична асоциация:

Да, г-н Иванов, благодаря Ви за напомнянето. Никога не бих си помислила, че нарочно бихте ме прекъснали. Благодаря Ви за напомнянето за времето.

Заклучвам с това, че приемането в този момент на предложеното решение ще бъде в нарушение и на препоръките на Европейската комисия към държавите членки относно справянето с последиците от кризата на цените на електроенергията в съюза, която изрично посочва да не се намесват в динамиката на пазара мерките, както и да не се ограничават стимулите за осъществяване на прехода към дехармонизирана икономика.

Като Ви благодаря още веднъж за вниманието, ние ще представим от БФА писмено становище в оказания от Вас срок.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви. Аз пак ще повторя, че срокът е до 17 декември, 17 ч., което е краят на работния ден, за да може Комисията да се произнесе в предвидения срок с окончателно решение. Още веднъж благодаря и Ви желая успешен ден, г-жо Русенова.

А ние преминаваме към г-н Юлиан Влайков, който е представляващ Сдружението „Асоциация на производителите на биогаз“. Моля за връзка с г-н Влайков.

Служител от КЕВР потърси г-н Юлиан Влайков - представляващ Сдружение „Асоциация на производителите на биогаз“, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Г-н Влайков, чувате ли ни? Здравейте. Заповядайте, имате думата. Ще Ви моля все пак да бъдете кратък в изказването си и това, което каза г-жа Русенова, което няма съмнение – Вие сте го проследили, да не бъде изцяло повтаряно. Нас ни интересува по-скоро Вашата позиция, която след това в рамките на два дни, до 17 декември, 17 ч., може да ни я представите и в писмен вид. Благодаря Ви, заповядайте.

Юлиан Влайков - представляващ Сдружение „Асоциация на производителите на биогаз“:

Благодаря Ви. Ще бъда кратък. Няма да повтарям думите на г-жа Русенова..... Има някаква микрофония, затова...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Спрете живото предаване. Изключете го, за да можем да Ви чуваме нормално.

Юлиан Влайков - представляващ Сдружение „Асоциация на производителите на биогаз“:

Извинявам се. Членовете на нашата Асоциация са изключително производители на електрическа енергия от централи от биомаса и така предложеното решение на КЕВР ще рефлектира сериозно върху възможността изобщо да произвеждаме и да оперираме, да произвеждаме електрическа енергия, поради което считаме, че това ще окаже влияние не само върху нас, но и свързаните с нас сектори, които са животновъдни ферми, земеделски производители и т.н. Те няма да могат също да изпълняват своите задължения по Закона за опазване на околната среда за намаляване мерките на озоноразрушаващи вещества. Просто при тези предложени премии е невъзможно да оперираме и ще доведе до финансови загуби и ще трябва да спрем работа. Това е нашето становище. Писмено становище ще Ви изпратим също в посочения срок.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Влайков, благодаря за изказаното становище и за това, че се съобразихте с моята препоръка. От името на Комисията Ви пожелаваме успех на Вас и Вашите колеги, които са в залата.

Колеги, преминаваме към изказването на г-жа Габриела Тодорова, която ще изрази становището на Българска ветроенергийна асоциация. Връзка с г-жа Тодорова.

Служител от КЕВР потърси г-н Габриела Тодорова - Българска ветроенергийна асоциация, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Г-жо Тодорова, чувате ли ни?

Габриела Тодорова - Българска ветроенергийна асоциация:

Чувам Ви много добре. Надявам се и Вие да ме чувате добре.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Да, заповядайте. Моля да представите становището на БВА по проекта на решение от работната група на Комисията. Слушаме Ви.

Габриела Тодорова - Българска ветроенергийна асоциация:

Благодаря Ви, г-н Председател. Уважаеми доц. Иванов, уважаеми членове на Комисията, от името на Българската ветроенергийна асоциация бих искала да изкажа нашите опасения относно определената в проекта на решение прогнозна пазарна цена за производителите на вятърна енергия, която е значително увеличена, а именно 282,92 лв./MWh, като размерът на премията, получавана от ФСЕС, за тази група производители в този случай следва да бъде 0 лв./MWh. Считаме, че предложеният подход на КЕВР..., че основна част от вятърните производители продават своята енергия на дългосрочни договори на фиксирана цена, която всъщност е близка до настоящата прогнозна пазарна цена, определена с решение на регулатора през юли, тази година. Следователно тези производители ще загубят основна част от дохода си. По наши изчисления това е около 40%. По този начин те изпадат в ситуация, в която няма да могат да обслужват своите кредити и съответно ще спрат да изпълняват задълженията си по договорите и това ще доведе до значителни неустойки. Считаме също така, че това е проблем, който застрашава цялостното функциониране на сектора. Ще доведе до вълнообразно прекратяване на

текущи договори за изкупуване на енергия от ВЕИ, начисляване на огромни неустойки и следователно фалити, но не само на ВЕИ производители, но и на търговци на електрическа енергия. Подчертаваме, че именно тези сключени дългосрочни договори в настоящата енергийна криза създават стабилни предвидими и също конкурентни цени на енергията. Считаме, че не бива именно тези производители и консуматори, които управляват пазарните си рискове, да бъдат наказани от предложените промени. Както последователно сме акцентирали през годините, считаме, че принципите за равнопоставеност, за справедливо третиране на всички пазарни участници и за защита на съществуващите инвестиции са основни и трябва да бъдат съблюдавани. В този смисъл Българска ветроенергийна асоциация предлага един индивидуален подход при определяне на премиите, а именно производителите, които могат да докажат, че продават енергията си по дългосрочни договори на фиксирана цена, която е близка до настоящата пазарна цена, а именно 114,76 лв. за вятъра, да продължат да получават премията си в размер съгласно сега действащото решение на регулатора. Разбира се, нашата асоциация следва да представи подробно становище в установения от Вас срок, съгласно съкратената процедура. Благодаря Ви за дадената дума. Пожелавам успешен ден на всички.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Тодорова. Чухме Вашето изказване, чухме и предложението, което направихте, и очакваме в писмен вид това становище да бъде представено в Комисията до 17 декември, до 17 ч. Успешен ден Ви желая от името на Комисията. Колеги, ние преминаваме към изказването на Елица Миладинова, която ще представи становището на „Грийн Форест Проджект“ АД. Връзка с г-жа Миладинова.

Служител от КЕВР потърси г-жа Елица Миладинова - „Грийн Форест Проджект“ АД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Елица Миладинова - „Грийн Форест Проджект“ АД:

Здравейте. Виждаме ли се?

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Здравейте.

Елица Миладинова - „Грийн Форест Проджект“ АД:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията. Като цяло няма да се повтаряме с изказванията на колегите преди нас. Категорично ясно е, че имаме едногодишни сключени договори. Аз съм представляващ на четири дружества, които оперират с биогаз централи. Искам просто да обърна вниманието Ви и да акцентирам върху това, че биогаз централите в България са по-различни от останалите ВЕИ и подобна промяна, при която нашите премия със 174 лв. би била намалена, а ние нямаме вариант да я преоговорим в следващите шест месеца, категорично ще доведе до спиране на работата на нашите обекти. Просто няма друг вариант, защото ние в този случай изпадаме в състояние, в което трябва да работим на загуба. Това също така ще доведе до прекратяване и на договорите ни с производителите на селскостопански продукти и животновъдни. Ще акцентирам върху още две неща. На стр. 2 от решението КЕВР се мотивира, че прогнозната пазарна цена се прилага основно за производители, чието производство има непостоянен характер. Държа да отбележа, че както нашите, така и абсолютно всички централи на биомаса в страната, имат абсолютно постоянен характер и нашите колебания в балансирането са не повече от 2-3%. Също така смятам, че тази кратка процедура допълнително ни поставя в ситуация на абсолютна невъзможност да преоговорим нашите търговски отношения с фирмите търговци и допълнително ще

доведе до огромни финансови загуби и невъзможност да изплащаме задълженията си към банките.

В заключение бих искала единствено да апелирам КЕВР детайлно да направи обследване и анализ на ценообразуващите елементи, свързани с определяне на цените на биомасата, тъй като в последните месеци има изключителни увеличения на горивата, на работните заплати, а за суровините - не искам да коментирам, защото там увеличението е между 28% и 42%. Като цяло това не е рефлектирало върху нашата изкупна цена и в момента с това действие, с което Вие по-скоро ще ни намалите цената, нас ни ... Ние имаме натиск от две страни – от гледна точка на суровини и от гледна точка на КЕВР, което при всички положения ще ни постави в невъзможност да оперираме.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Миладинова.

Елица Миладинова - „Грийн Форест Проджект“ АД:

Благодаря Ви за вниманието. Присъединяваме се към становищата и на другите колеги и в писмен вид ще го депозиране да два дни.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Предварително Ви благодаря. Желая Ви успешен ден на Вас и на Вашата колежка. Колеги, преминаваме към следващия участник. Това е г-н Станимир Михалев, който ще представя становището на дружеството „АТМ България“ ООД.

Служител от КЕВР съобщава, че е получено съобщение от г-н Станимир Михалев, представляващ „АТМ България“ ООД, че се присъединява към изказалите се представители на ВЕИ производители.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Така, оповестявам го. След като има такова писмено становище, изпратено по електронната поща, че г-н Станимир Михалев, който представлява „АТМ България“ ООД, се присъединява към предшестващите изказали се представители на ВЕИ производители. И предвид това, че времето напредва, няма да вземе думата директно. Благодаря и преминаваме към г-н Юри Катанов, който ще представи становището на „Токи Пауър“ АД. Моля връзка с г-н Катанов.

Служител от КЕВР потърси г-н Юри Катанов - представляващ „Токи Пауър“ АД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Здравейте, г-н Катанов.

Юри Катанов - представляващ „Токи Пауър“ АД:

Здравейте. Чуваме ли се добре?

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Чуваме се и очакваме да ни съобщите Вашето становище, като се придържате към препоръката, която съм дал – да бъдете максимално кратък и това, което не можете да кажете сега, да го представите писмено. Заповядайте.

Юри Катанов - представляващ „Токи Пауър“ АД:

Разбира се. Благодаря за възможността, уважаеми Председател и уважаеми Комисия. Бих искал да споделя мнението на един търговец. Чухме досега производители. Честно казано ние сме не по-малко притеснени от предложените промени, защото те от една страна са си хеджирали своите парични потоци. Ние пък съответно сме направили същото, прехвърляйки цени и рискове нататък по веригата, ограничавайки ги. На база на подобни договори, ние сме сключвали дългосрочни договори за доставка на наши клиенти. Респективно, ако тези съществуващи отношения бъдат развалени с предложените цени, това, което ще се получи, е, че участниците във веригата ще регистрират загуба, но крайният ефект за крайните потребители ще бъде най-вероятно, нашата преценка е, че ще бъде увеличение на цените. Ако основната характеристика на тази енергийна криза е нейните ценови изражения, смело мога да кажа, че тази промяна няма да адресира решаването на този проблем. Вие сте анализирали причините за тези ценови волативности и стойности, които наблюдаваме в момента, не са локални. Най-вероятно с локални мерки много трудно ще ги решим. Между другото, в този посока също би било и коригирането на цените пренос и достъп, които се дължат към електроразпределителните дружества. В крайна сметка този ефект винаги се прехвърля по веригата.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Това ще бъде обсъждано на заседанието следобед, г-н Катанов.

Юри Катанов - представляващ „Токи Пауър“ АД:

Извинявам се за което, добре. Само да маркирам нещо, което никой от колегите не сподели. Честно казано, ясно е, че подобни движения посредата на периода не са добре за нито един инвеститор и за сектора като цяло, но аз лично съм изненадан и от точното време, в което се случва това нещо, защото честно казано най-големите отклонения, гледайки средните цени на IBEX на БНЕБ, бяха регистрирани в други месеци. Защо изведнъж декември месец се сетихме за това, че прогнозата се е отклонила значително от пазара? Не знам честно казано. Най-големите отклонения в абсолютна стойности и в процент са октомври месец, преди това бяха юли. В момента, честно казано, по-скоро има едно успокоение. Естествено, то е на едни високи нива, но за добро или за лошо пазарът от наша гледна точка на търговците малко или много се е стабилизирал на тези нива, на които е в момента. И мога да кажа нещо друго. В момента, ако гледаме фючърсите, цените тръгват по-скоро надолу от догодина пролетта, така че каквато и нова прогноза да дадем в момента (или да дадете), най-вероятно тя отново в някакъв смисъл ще бъде грешна. Не знам. Естествено, преценка на регулатора е кога и как да коригира, но нашето мнение е, че това няма да е позитивно. Благодаря за вниманието.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Катанов. Само понеже поставихте един въпрос към Комисията, съвсем кратко ще Ви отговоря. Решението, което го взимаме сега, е в пряко съответствие със ЗЕ, чл. 31б. И ако го прочетете, ще видите какво постановява той. Че след нашето решение от 01 юли, новото произнасяне при значително изменение на цената на електрическата енергия, което се случва в пъти, се извършва шест месеца по-късно, т.е. на 01 януари. Законът повелява, а ние сме правова държава и Комисията е задължена да спазва буквата и духа на Закона. Аз Ви благодаря за участието и Ви желая успешен ден.

Юри Катанов - представляващ „Токи Пауър“ АД:

Успешен ден и на Вас.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Мерси. Колеги, преминаваме към г-н Красимир Живачки, който е изпълнителен секретар на Асоциацията на търговците на електроенергия в България.

Служител от КЕВР потърси г-н Красимир Живачки - изпълнителен секретар на Асоциацията на търговците на електроенергия в България, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Очевидно г-н Живачки не е на линия. Така ли? Не отговаря. Колеги, продължаваме нататък. Направихме опит да се свържем с г-н Живачки и да чуем становището на АТЕБ. Все пак ще повторя, че г-н Живачки, както и всички останали, може да представи писмено становището на Асоциацията в Комисията до 17 ч. на 17 декември. Преминаваме към позицията, която ще изрази г-н Никола Газдов, който е председател на Асоциация за производство, съхранение и търговия с електроенергия. Моля връзка с г-н Газдов.

Служител от КЕВР потърси г-н Никола Газдов – председател на Асоциация за производство, съхранение и търговия с електроенергия, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Здравейте, г-н Газдов.

Никола Газдов – председател на Асоциация за производство, съхранение и търговия с електроенергия:

Здравейте.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Слушаме Ви. Моля Ви само да бъдете обран в изказвания си. Първо, защото не е редно да се повтаря едно и също. Ние вече сме чули Вашите предшественици в днешната дискусия, и защото след малко започваме следващото публично заседание. Заповядайте, г-н Газдов, слушаме Ви.

Никола Газдов – председател на Асоциация за производство, съхранение и търговия с електроенергия:

Разбира се, г-н Председател. Благодаря за поканата, благодаря и на останалите комисари за вниманието и на всички колеги, които се изказаха преди мен. Разбира се, няма да повтарям аргументите им. И ние заставаме зад тях и ще предоставим в писмен вид своята позиция преди изтичането на работния ден на 17 декември. Искам само да споделя с Вас, г-н Председател, в допълнение на това, което казаха колегите, че без адекватна регулаторна рамка, която да дава сигурност на инвеститорите, ще бъде изключително трудно за България да реализира своите цели. Да привлече милиарди в нови възобновяеми проекти, говорим за проекти, които ще се реализират изцяло на пазарен принцип, т.е. ще изпуснем милиарди инвестиции, които ще отидат в съседни държави, ще пропуснем възможността да създадем между 10 и 20 хил. нови работни места и ще пропуснем, изключително важно, възможността да намалим цената на тока за индустрията и бита, защото, сигурен съм Вие много добре знаете, нови проекти от слънце и вятър могат да се реализират единствено на база на дългосрочни договори между производители и консуматори или пък между производители и търговци. С настоящите промени, които са предложени в прогнозната пазарна цена, както чухме от колегите, се получава един

изключителен проблем пред функционирането на множество проекти, които са сключили вече някакви договори за производство, по-скоро за продажба на електроенергията или са ги хеджирали. Съответно те ще претърпят загуби, ще се стигне до прекратяване на договори и това цялостно ще подкопае доверието в инвестиционната среда в България. Това, към което ние апелираме, е да се вземат предвид и под внимание аргументите на индустрията, за да избегнем това влошаване на инвестиционната среда. Бяхме свидетели на подобни събития преди 6-7 години и малко повече. Успяхме заедно и благодарение на КЕВР, разбира се, до голяма степен благодарение на поетапно подобряване на бизнес климата, успяхме да се справим с едно недобро наследство. Успяхме в България да привлечем значителни инвестиции от много сериозни международни инвеститори. Да не ги изброявам, но част от тях са наистина много добре разпознати и дори тяхното присъствие привлича нови инвеститори в България. Защото когато се чуе, че компании като МЕТ, КейГал, инвестиционната инициатива „На три морета“ са вече в България, тогава и много други инвеститори приемат страната ни за сигурна инвестиционна дестинация. Това, което бих предложил, е да вземете предвид примера на Испания. Там в края на лятото бе предложен един доста сходен механизъм и този механизъм практически пак целеше да се получат обратно средства от предполагаеми свръх печалби. Испанското правителство взе под внимание коментарите на индустрията и изключи всички инсталации от този механизъм, които успяха да докажат, че имат някакъв вид договор за продажба на електроенергията за период от поне шест месеца или година, или някакъв тип финансово хеджиране, т.е. компании, които както в България (чухме от изложението на БФА), компании, които могат да докажат, че имат такъв тип договори. Със сигурност те трябва да бъдат изключени от ситуацията, която в момента ще ги афектира. Към това призовавам. Ще внесем, разбира се, своето писмено становище, но буквално призовавам да се мисли както за съществуващите опериращи централи, така и за тези, които предстои да бъдат изградени на пазарен принцип, чиято цена е в пъти по-ниска от цената, която наблюдаваме на борсата в последните месеци. Това ще е добре както за индустрията, така и за домакинствата. Цената на тока ще намалее благодарение на новите ВЕИ централи, които могат да се реализират на пазарен принцип, ако не бъде влошен бизнес климатът и ако не се подкопае доверието в българската регулаторна...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:
Благодаря Ви, г-н Газдов.

Никола Газдов – председател на Асоциация за производство, съхранение и търговия с електроенергия:
И аз Ви благодаря, г-н Председател.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:
Благодаря, успешен ден Ви пожелавам от името на Комисията. Колеги, ние отиваме към г-н Никола Николов – управител на „Компания за енергетика и развитие“ ООД.

Служител от КЕВР съобщи, че г-н Живачки е на линия в момента.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:
Г-н Живачки – последен. Не може по всяко време да го включваме. Отиваме към г-н Никола Николов, който е управител на „Компания за енергетика и развитие“ ООД.

Служител от КЕВР потърси г-н Никола Николов – управител на „Компания за енергетика и развитие“ ООД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Не е на линия г-н Николов. Отиваме на следващия участник. Това е г-н Младен Минев, който ще представи позицията на „Дъбово Енерджи“ ЕООД. Връзка с г-н Минев.

Служител от КЕВР потърси г-н Младен Минев – „Дъбово Енерджи“ ЕООД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Г-н Минев, чувате ли ни?

Младен Минев – „Дъбово Енерджи“ ЕООД:

Здравейте, г-н Председател, членове на КЕВР.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Заповядайте да представите кратко, много Ви моля, позицията на „Дъбово Енерджи“ ЕООД, като имате възможност да я представите писмено до вдругиден. Заповядайте.

Младен Минев – „Дъбово Енерджи“ ЕООД:

Разбира се, ще се съобразим изцяло с времето. Присъединявам се от името на „Дъбово Енерджи“ ЕООД изцяло към изразените от колегите критики и притеснения по отношение на обсъждания проект и по отношение на ефектите на пазара на електрическа енергия, които според нас също ще бъдат отрицателни. Ще представя, за да спестя време на Комисията, писмено становище в установения от Комисията двудневен срок.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Много Ви благодаря. Г-н Минев, ще чакаме Вашето становище. Вие ще спазите обявения от мен срок. Желая Ви успешен ден от името на Комисията. Колеги, ние отиваме отново към г-н Живачки. Така ли, той е заявил, че може да се включи?

Служител от КЕВР отново потърси г-н Красимир Живачки - изпълнителен секретар на Асоциацията на търговците на електроенергия в България, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Красимир Живачки - изпълнителен секретар на Асоциацията на търговците на електроенергия в България:

Здравейте.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Здравейте, г-н Живачки. Моля да изразите позицията на Асоциацията на търговците на електроенергия в България като Ви моля, наистина много настойчиво апелирам към Вас, да бъдете кратък в изказването си, а останалото да го представите писмено, защото буквално след минута трябва да започнем второто публично заседание. Заповядайте.

Красимир Живачки - изпълнителен секретар на Асоциацията на търговците на електроенергия в България:

Разбира се. Аз ще Ви представя позицията на търговците като ще продължа изложението на г-н Катанов, който каза, че освен ВЕИ производителите, търговците са също изключително засегнати от така предложените промени в ценовото решение. Основната причина е, че главен контрагент на ВЕИ производителите са именно

търговците на електроенергия и продажбите на ВЕИ производителите със срок от една година се сключват именно по дългосрочни договори с търговците. От своя страна, търговците също с такива насрещни договори за продажба към други контрагенти, които контрагенти са или крайни клиенти в страната, или други търговци, или пък сходни договори се затварят на чуждестранна или на местната борса. Съответно едно евентуално предоговаряне или опити за предоговаряне от страна на ВЕИ производителите и неизпълнение на тези договори са невъзможни, именно заради клаузите в тях. Това би предизвикало заплащането на значителни по размер неустойки към търговците и съответно от търговците към другите контрагенти, с които те са затворили тази електроенергия. А имаме индикации, че при подобно негативно развитие голяма част от търговците биха потърсили тези неустойки по съдебен път, като това би повлякло след себе си една лавина от съдебни производства, за да могат да минимизират съответно загубите си. Затова имаме и две предложения към Комисията. Едното предложение е свързано с това, КЕВР да направи справка във ФСЕС и да потвърди както нашите думи, така и думите на ВЕИ асоциациите, че голяма част от тези производители са продавали електроенергията си по дългосрочни договори, сключени на цени, сходни с цените, определени в настоящото действащо ценово решение. Второто ни предложение е свързано с това, поне за тези производители Комисията да се съобрази и да не променя прогнозната им пазарна цена, както и размера на премиите им.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:
Благодаря Ви, г-н Живачки.

Красимир Живачки - изпълнителен секретар на Асоциацията на търговците на електроенергия в България:

И аз Ви благодаря. Ще очакваме, разбира се, отговорите и коментарите на работната група по така представените факти и предложения.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Заедно с това, Вие добре познавате този механизъм, до вдругиден до 17 ч. можете и със сигурност ще представите Вашето писмено становище. Единствено по повод казаното от Вас, че ще бъде оспорено решението на Комисията, поначало решенията на КЕВР подлежат на съдебен контрол, така че в това няма нищо нередно. Вие имате тези права.

Красимир Живачки - изпълнителен секретар на Асоциацията на търговците на електроенергия в България:

Само едно допълнение... ще представим нашето становище, евентуално очаквайте допълнение по него до петък.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря. Желая Ви успешен ден от името на Комисията. Колеги, изчерпахме списъка на изказващите се в първото заседание, което беше обществено обсъждане. Обръщам се към работната група. Желаете ли да вземете думата и ако е така, веднага ще Ви я предоставя? Заповядайте, г-н Младеновски - директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“. Г-н П. Младеновски, слушаме Ви. Видях, че си водихте записки относно изказванията.

П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, уважаеми участници. Аз мислех да не взимам думата, но все пак трябва да кажа нещо. Първото нещо е по

отношение на договорите. Приветствам факта, че по-голямата част от ВЕИ производителите са сключили договори, с които са застраховали рисковете си. Но те все пак е следвало да отчетат и регулаторния риск. Тъй като разпоредбата в Закона и разпоредбата в Наредбата, които задължават Комисията да промени прогнозната пазарна цена при съществено отклонение, което е дефинирано на 15%, не съществува от вчера и днес. Вече няколко години (мисля, че от 2018 г., ако не се лъжа) този регулаторен риск така или иначе стои пред тях. Аз съм виждал такива договори, между другото, и при тях е отчетен регулаторният риск, като има клауза, съгласно която при регулаторно решение на Комисията в средата на ценовия период договорът се преदоговаря, прекратява при недостигане на съгласие и т.н. Така че аз лично си мисля, че по-голямата част от тези договори имат подобни клаузи, тъй като все пак ВЕИ производителите ползват едни от най-добрите юридически кантори и се съмнявам подобен пропуск да е допуснат в сключените договори за хеджиране. По отношение на стабилността, неслучайно, правейки тези разпоредби, именно затова е направен срокът да е само веднъж през регулаторния период, по средата, на шест месеца, именно за да се осигури една стабилност на тези производители и една що-годе предвидима регулаторни среда. След малко ще кажа и няколко думи по отношение на това защо е необходима подобна разпоредба, но нека да вървим поред. По отношение на предложението, аз още вчера го прочетох, като получихме становището на АТЕБ, за това да се диференцират производителите и тези с дългосрочни договори...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Чие е предложението?

П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

На АТЕБ. И тези с дългосрочни договори да се установят чрез справка от ФСЕС. За тях да не се променят цените. Все пак тук идеята, колкото и на пръв поглед да изглежда добра, подобна мярка няма в нормативната уредба и няма как един сключен договор да дерогира законовото задължение на Комисията. Все пак тук искам да кажа нещо много важно. Всички казаха, че едва ли не, че ВЕИ ще загубят доста пари, ще загубят търговски партньори и т.н. Пак казвам, първо, имаме законово задължение. Второ, все пак средствата от Фонда са публични средства. Те са част от консолидираната финансова рамка на бюджета. Не са част от централния бюджет, но са част от консолидираната финансова рамка.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Така е.

П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Тук говорим за разлика от 350 млн. лв. на годишна база, които в момента се използват като премии спрямо решението от юли месец и спрямо предложението, което сега се прави, от 01 януари. Разликата е 350 млн. лв. Това са публични средства и тези средства идват от Европейската комисия от продажбата на квоти емисии. Разходвайки подобен огромен финансов ресурс, той подлежи на контрол от Прокуратура, КОНПИ и останалите органи и Комисията, независимо от договорите, е длъжна да се самосезира и да промени прогнозната цена на такава, съответстваща на пазарните условия в момента. Още повече, тези средства, освен че са публични, тези средства представляват и държавна помощ, която все още не е получила финално одобрение от ЕК. Аз, тъй като съм участвал в преговорите с ЕК по отношение нотификацията на тази държавна помощ, две бяха

основните условия. Първото условие, което искаше Комисията, е да не се увеличават приходите спрямо вече одобрената такава, именно по преференциални цени. Като се гарантира, че единствено помощта ще представлява разликата между пазарната цена и определената вече преференциална цена. Тоест в момента имаме голямо разминаване, голям дисбаланс и според мен рискуваме именно Европейската комисия да се произнесе с неодобрение на тази държавна помощ. Второто изрично настояване на комисията беше да се промени законодателството.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Да считаме, че е нерегламентирана държавна помощ.

П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Не, аз не смятам, че е нерегламентирана. Тя е регламентирана и позволена държавна помощ, но смятам, че в момента в нейния характер има прекомерност, тъй като съгласно насоките за предоставяне на държавна помощ, тя трябва да представлява само частта от инвестицията, която не би могла да се покрие чрез пазарната цена. Другото настояване на Европейската комисия беше КЕВР да се задължи, подчертавам, да се задължи, не да има възможност, а да се задължи на един по-кратък период от 3 месеца да променя прогнозната пазарна цена при отклонение не повече от 5%.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Когато е при отклонение повече от 5%.

П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

Точно така. При отклонение повече от 5%. Ние именно тези аргументи изтъкнахме, че все пак трябва да не се спира инвестиционната среда, че трябва да им се даде един по-дълъг хоризонт, но при всички случаи трябва да има възможност Комисията при значителни отклонения, каквито наблюдаваме в момента – 150%, да реагира по някакъв начин, тъй като пак казвам – разпределят се публични средства, средства на Европейската комисия, които представляват и държавна помощ.

По отношение на инвестиционната среда искам да кажа няколко думи. КЕВР винаги е подкрепяла инвестирането в нови идеи и проекти и дотолкова, доколкото при тях няма държавна помощ, смятам, че в България в момента доказателство е и фактът какво се случва в момента като инвестиции във ВЕИ-та и като проекти. Доказателство е, че и в момента регулаторната рамка дотолкова, доколкото когато няма държавна помощ, предоставя една добра инвестиционна среда за подобен тип проекти и трябва да продължава именно по този начин. Трябва да продължим да работим за ускоряване на присъединяванията, премахване на административни процедури, защото действително това е бъдещето. Но няма как при държавна помощ, когато имате такива огромни отклонения, Комисията да не се намеси. Благодаря.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, само ще Ви подкрепя, че и при мен контактите, които са осъществени, показват, че има засилващ се непрекъснато инвеститорски интерес за свободно изграждане на големи ВЕИ инсталации. Надявам се този интерес, който не е свързан с преференциални цени, да се запази и разшири, и то от големи инвеститори.

Колеги, Вие имате ли въпроси и изказвания. Ако няма, Не виждам. Преди да закрия първото заседание, длъжен съм отново да повтора. Първо, че срокът, който се дава

за писмени предложение, е 17:00 ч. на 17.12.2021 г. Второ, насрочвам закрито заседание, на което Комисията ще се произнесе с решение за 01.01.2022 г. от 14:00 ч.

Закривам общественото обсъждане.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-03-17-52/13.12.2021 г. - покана до заинтересованите лица относно проект на решение относно изменение на определените с Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. на КЕВР премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....
Г. Добрев

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

.....
Р. Осман

.....
В. Владимир

.....
Г. Златев

ЗА ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Ю. МИТЕВ

(Съгласно Заповед № 1387 от 13.12.2021 г.)

Протоколирал:

А. Фикова - главен експерт